

Opinie

cu privire la Propunerea legislativă nr. 850/2015 - decontarea serviciilor medicale pentru fertilizarea in vitro și embriotransfer

București, 07 decembrie 2015

Doamnelor și domnilor deputate și deputați,

Organizațiile pro vita din România, care se pronunță pentru protejarea vieții umane de la concepție până la moartea naturală, se declară contra fertilizării in vitro și a inseminării artificiale, ca și împotriva oricăror tehnici care permit procrearea în afara procesului natural și care încalcă drepturile embrionului ca persoană umană.

Nu vom relua pe larg argumentele de motivare a poziției noastre de opoziție la FIV, întrucât acestea au fost comunicate deja în dezbaterile publice pe marginea diverselor proiecte de lege care vizau reglementarea reproducerii umane asistate medical, în general.

Pe scurt, aceste argumente sunt:

- a. deși cunoaștem și regretăm situația familiilor infertile din România, **fertilizarea in vitro nu reprezintă un răspuns adecvat la boală**, deoarece este o tehnologie periculoasă și experimentală, cu riscuri mari și eficiență minimă, ale cărei costuri împiedică dezvoltarea și aplicarea unor soluții preventive, ieftine, la care să poată apela cuplurile în dificultate;
- b. în urma acestor tratamente FIV vor fi suprimați, direct prin distrugere sau indirect prin folosirea lor în cercetare, foarte mulți embrioni, ceea ce înseamnă **moartea a tot atâtea ființe umane aflate în stadiul incipient al existenței lor**¹.

I. Din punctul nostru de vedere, dacă **finanțarea** se face din fondurile Agenției Naționale de Transplant sau din bugetul FNUASS, este același lucru: **câtă vreme consecințele în sine ale**

¹ „Cea mai evidentă chestiune morală pusă în joc de fertilizarea in vitro e legată de producerea în exces de zigoți și embrioni timpurii, care riscă să fie congelați sau distruși” - H. Tristram Engelhardt jr., *Fundamentele Bioeticii Creștine*, Perspectiva ortodoxă, Ed. Deisis, Sibiu, 2005

procedurilor FIV/ET sunt inacceptabile, finanțarea publică este inacceptabilă, ea presupunând în plus o violare a conștiinței acelor cetățeni plătitori de taxe care nu pot fi de acord cu asemenea utilizare a banilor publici.

II. Respingem motivația că procedurile de FIV/ET pot ajuta la „creșterea natalității în România” sau, mai mult, la „echilibrarea pe termen lung a sistemului de pensii”, așa cum se invocă în expunerea de motive. Recursul la criza demografică deosebit de gravă prin care trece România pentru promovarea fertilizării in vitro este, puțin spus, ipocrit. Este adevărat că din 1990 natalitatea în România este în continuă scădere, dar declinul nu s-a ameliorat în niciun fel după debutul în 2011 al programului național de FIV/ET. A pretinde că pe viitor ar fi posibil contrariul ar însemna să refuzăm cauzele adevărate ale tragediei demografice care afectează România și care este, după cum știți din raportul Comisiei Prezidențiale de Analiză a Riscurilor Sociale și Demografice, un risc la adresa siguranței naționale.

Natalitatea nu a scăzut din cauza creșterii infertilității! Cauzele acestui fenomen sunt cu mult mai complexe și nu sunt în primul rând de ordin economic (ca dovadă că din așa-numitele „țări civilizate” doar SUA și Israel au natalitate suficientă pentru înlocuirea simplă a populației și susținerea societății), **ci cultural și se leagă de modul în care omul contemporan este îndrumat (ca să nu spunem manipulat) să-și aleagă în viață prioritățile**. O parte dintre cuplurile care apelează la FIV nu au fost mereu infertile, ci au ajuns să sufere de infertilitate din cauze ce țin de propriile alegeri și propriul stil de viață.

Chiar dacă aceste lucruri sunt de natură să deranjeze și chiar să scandalizeze, ne facem datoria să le spunem și să adăugăm că responsabilitatea statului român și a conducătorilor săi din acești ani nu poate fi eludată. **Statul nu doar că tolerează avortul, una din cauzele infertilității sau imposibilității de a duce sarcina ulterioară la capăt, dar îl încurajează masiv prin subvenții** de circa 4 milioane de euro anual – o altă violare gravă a conștiinței cetățenilor care aparțin oricăreia dintre cele 3 mari religii monoteiste. Totodată, **statul nu a avut niciodată în ultimii 26 de ani niciun fel de politică reală și coerentă de stimulare a natalității**. A pretinde că firavele stimulente economice oferite, când și când, femeilor sau familiilor țin loc de abordare serioasă și programatică a crizei demografice ar însemna din nou să ignorăm realitatea cruntă: **în 2013 în România s-au născut cei mai puțini copii de după război, 176.784²!**

Revenind la FIV, diverse studii europene³ arată că disponibilitatea prin programe

² Date INS.

³ S. Hoorens, F. Gallo, J.A.K. Cave and J.C. Grant - *Can assisted reproductive technologies help to offset population ageing? An assessment of the demographic and economic impact of ART in Denmark and UK*, Oxford Journal Hum. Reprod. (2007) 22 (9): 2471-2475.

Jonathan Grant, Stijn Hoorens, Federico Gallo, Jonathan Cave - *Should ART Be Part of a Population Policy Mix? A Preliminary Assessment of the Demographic and Economic Impact of Assisted Reproductive Technologies*,

guvernamentale a procedurilor RUAM poate duce pe termen lung chiar la scăderea fertilității, întrucât unele femei amână sarcina, din diferite motive, până la o vârstă destul de înaintată, știind că se pot baza pe un astfel de program, iar la momentul ales nu mai reușesc să aibă copii, nici chiar apelând la subsidiile de stat pentru reproducerea asistată. Iată cum finanțarea programelor FIV/ET este de natură să aducă rezultate chiar inverse celor scontate.

III. Orice procedură FIV reprezintă un act traumatic de lungă durată la care sunt supuse cuplurile. Astfel mărturisesc mai multe cupluri care au trecut prin asemenea proceduri. Iar acest program de finanțare, de fapt, constituie o loterie în urma căreia unele cupluri implicate vor suporta consecințele financiare, fizice și psihice ale eșecului tratamentului.

A făcut sau va face Ministerul Sănătății ceva concret pentru cuplurile care eșuează în a avea copii astfel și care experimentează dezamăgiri profunde? Este Ministerul Sănătății pregătit să se ocupe de cazurile de eșec? Vor fi cuplurile urmărite, vor fi sprijinite, în caz că vor avea probleme de ordin medical sau psihologic?

IV. Deși unele cupluri consideră FIV în interesul lor, privind lucrurile din perspectiva societății în ansamblu și ținând seama de realitățile concrete – realități ce decurg din alte greșeli, ce ar putea fi prevenite din timp, prin politici raționale, precum cele de a pune stavilă avorturilor –, se poate elabora un răspuns la rezolvarea cazurilor de infertilitate. **Aceste tehnici nu pot fi o soluție nici din punct de vedere medical, nici din punct de vedere social și economic.** Credem că alternative precum adopția copiilor orfani sau abandonați sau implicarea familiilor fără copii în programe de asistență maternală ar putea fi soluții fericite pentru aceste persoane aflate în suferință.

În general, **utilizarea realizărilor moderne ale medicinei trebuie făcută cu discernământ și ținând seama de necesitatea păstrării fundamentelor morale ale societății.** Acesta este obiectul de studiu al științei interdisciplinare a bioeticii, din păcate văduvită de atenție publică și respect în România, inclusiv în dezbaterile din Parlament. Bunul plac și interesul egoist nu pot și nu trebuie să primeze niciodată: „nici un biolog sau medic nu poate să pretindă în mod rațional, în virtutea competenței sale științifice, să decidă asupra originii și destinului oamenilor. Această normă trebuie aplicată într-un mod special în sfera sexualității și a procreației, în care femeia și bărbatul pun în act valorile fundamentale ale iubirii și ale vieții” (Papa Ioan Paul al II-lea, Exortăția apostolică *Familiaris consortio*, 1982).

V. Unicul aspect pozitiv al propunerii legislative sunt restricțiile, inexistente în actualul programul național FIV/ET:

- limitarea fertilizărilor la „cuplu” pentru stimularea creării familiei. Formularea este însă

ambiguă; familia nu se poate întemeia decât pe căsătorie și nu pe concubinaj. Oricum, faptul că acum legea permite ca femeia singură să poată apela la procedurile de fertilizare încalcă în mod clar interesul superior al copilului, care este acela de a se naște și de a crește într-o familie, cunoscându-și părinții și fiind sub îngrijirea acestora.

- excluderea de la finanțare a procedurilor heterologe, precum cea cu **terț donator și surogația**, ultima dintre ele fiind nu doar o încălcare a drepturilor copilului ci și ale femeii, ambii supuși unui proces de tranzacționare incompatibil cu demnitatea persoanei umane.

Concluzie

Finanțarea de către autoritatea publică a fertilizării in vitro și a altor metode și procedee care suprimă viața și încalcă demnitatea persoanei umane este inacceptabilă, iar pretenția că astfel se oferă un răspuns la criza demografică nu are nicio acoperire. Încurajarea programelor FIV/ET reprezintă o falsă garanție a unei legitimități inexistente și împiedică o atât de necesară conștientizare a medicilor și a publicului larg cu privire la aspectele morale și legale ale procedurilor implicate.

„Problema” transferului plăților de la Agenția de Transplant la FNUASS, care face obiectul acestei propuneri legislative, este așadar una falsă, câtă vreme indiferent de sursă acești bani urmează să fie utilizați în aceleași moduri ilicite moral. Noi pledăm nu doar pentru suprimarea completă a finanțării FIV/ET din surse publice, dar și pentru interzicerea prin lege a FIV/ET, ca fiind incompatibilă cu demnitatea persoanei umane și contrară intrerului general al societății.

În numele iubirii și compasiunii față de orice om aflat în suferință, și în primul rând față de cuplurile infertile, vă solicităm stoparea finanțării publice a programelor de FIV/ET.

Cu considerație,

Asociația PRO VITA – filiala din București

Asociația Provita Media (București)